

EEN FLES WIJN VAN 75 CL

Hugo Lambrechts-Augustijns

Waarom is de inhoudsmaat van een fles wijn 75 cl en geen 1 liter zoals bijna alle andere flessen drank die we kopen? We zoeken de verklaring bij de Engelsen, die vroeger de grote afnemers waren van de Franse wijnproducten. Eleonora van Aquitanië huwde te Bordeaux op 18 mei 1152 met Hendrik, om op 19 december 1154 koningin van Engeland te worden. Bordeaux werd een belangrijke handelshaven bij de nauwe handelsrelaties tussen Engeland en Frankrijk. De wijnen werden getransporteerd per *tonneaux*, vaten van 900 liter, een equivalent van 4 Borgelese wijnvaten van 225 liter. Een okshoofd, in het Engels een *hogshead*, was vroeger een inhoudsmaat voor wijn, maar werd ook gebruikt voor azijn, bier, tabak en suiker. Als naam van een vat kwam okshoofd reeds voor in 1390¹ en werd in 1423 door de *act of Parliament* gestandaardiseerd. Een okshoofd bevat zes ankers en een anker is een vat van 36 liter ($36 \times 6 = 216$). Het Franse okshoofd varieert tussen 216 en 232 liter, afhankelijk van het gebied waar de wijn vandaan komt:

Loiredal 220 l Beaujolais 216 l Rhônedal 225 l

Mâconnais 215 l Bourgogne 228 l Bordeaux 225 l

Een Engelse *Imperial gallon* was gelijk aan 4,54609 liter². Men transporteerde de Bordeauxwijn in okshoofden van 225 liter, of afgerond 50 gallon. 225 liter komt overeen met 300 flessen van 75 cl. Het is gemakkelijker berekeningen te maken met het getal 300 dan met 225. Een gallon stemt overeen met zes flessen. Daarom bevatten wijnkisten meestal zes of twaalf flessen.

¹ J. de Vries, *Nederlands Etymologisch Woordenboek*, 1971.

² Dit was gebaseerd op het volume van 10 pond water van 62 °F.